

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 3 від 24. 03 . 2025 року

Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

**Програма фахового іспиту з бібліотечної,
інформаційної та архівної справи**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність: В 13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа

Освітня програма: 1.B13.00.01 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-
педагогічної та начальної
роботи

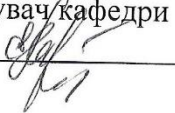

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
інформаційних комунікацій

протокол № 4 від 18 березня 2025 р.

Завідувач кафедри

Олена ПОЛТОВА

Київ – 2025

ПРОГРАМА

Фаховий іспит з бібліотечної, інформаційної та архівної справи є обов'язковим для вступу до Київського столичного університету імені Бориса Грінченка для навчання за програмою підготовки бакалавра за спеціальністю В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

Мета фахового іспиту: перевірка рівня підготовки абітурієнтів, які вступають на основі здобутого ступеня вищої освіти та відповідно до п. 2.1.7. Правил прийому до Київського столичного університету імені Бориса Грінченка в 2025 році.

Завдання фахового іспиту з бібліотечної, інформаційної та архівної справи: виявити рівень теоретичної та практичної підготовки вступника, знання сучасних тенденцій розвитку галузі, основними тенденціями бібліотекознавчих, документознавчих та книгознавчих досліджень в Україні; продемонструвати рівень оволодіння науковою, навчальною і довідковою літературою та фаховими періодичними виданнями.

Формат проведення фахового іспиту з інформаційної, бібліотечної та архівної справи – дистанційно, платформа Zoom.

Фаховий іспит з бібліотечної, інформаційної та архівної справи ґрунтується на виявленні рівня знань з базових теоретичних дисциплін «Документознавство», «Книгознавство», «Бібліотекознавство», «Аналітико-синтетичне опрацювання і каталогізація документів», який засвідчує готовність вступників до здобуття рівня вищої освіти першого (бакалаврського).

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК З ДИСЦИПЛІН ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

Особи, які вступають на 2 курс бакалаврату, повинні володіти комплексом знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом та проведення дипломного дослідження.

Під час фахового іспиту вступники повинні продемонструвати:

- базові знання з теорії і практики дисциплін, які виносяться на вступне випробування;
- знання основних дефініцій теорії і практики бібліотечної справи;
- творчий, критичний погляд на бібліотечно-інформаційну діяльність і аргументоване обґрунтування пропозицій щодо її удосконалення.

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО

1. Загальне документознавство: об'єкт, предмет, завдання, міжпредметні зв'язки.
2. Суть історичних досліджень сучасного документознавства.
3. Загальні і спеціальні функції документа.

4. Електронний документ і електронне видання: поняття та сутність Базові документознавчі поняття і категорії.
5. Документ як базове поняття загальної теорії документа.
6. Вимоги до підготовки розпоряджень та наказів як видів організаційних документів.
7. Особливості функціонування документів на непаперових носіях.
8. Образотворчі документи: структура та реквізити.
9. Документальні пам'ятки України та світу як особливо цінні документи.
10. Видання як основний вид опублікованого документа.
11. Збереження документальної спадщини людства і програма ЮНЕСКО «Пам'ять світу».
12. Документ як артефакт: критерії визначення цінності документа.
13. Характеристика матеріальної основи документа.
14. Структура і реквізити нотних документів.
15. Книга як вид документу і як видання: структура та реквізити.
16. Розкрити визначення «Службовий документ: поняття та сутність».
17. Газета як вид періодичного видання і джерело оперативної інформації.
18. Історичні аспекти розвитку класифікації та типології документів.
19. Сучасний етап розвитку документознавства в Україні.
20. Діяльність Українського науково-дослідного інституту архівної справи і документознавства як галузевої науково-дослідної установи.

КНИГОЗНАВСТВО

1. Книгознавство і комплекс гуманітарних наук.
2. Конструкція книги та її структура.
3. Характеристика основних елементів книги та їх функціонального призначення.
4. Гіпотези щодо початків друкарства в Україні.
5. Діяльність Києво-Печерської друкарні.
6. Використання української літературної мови в почаївських стародруках.
7. Цензурні утиски української книги.
8. Типологія книги як галузь книгознавства.
9. Читання як складний процес мовного спілкування через посередництво друкованих або рукописних текстів.
10. Український науковий інститут книгознавства і його значення для вітчизняного книгознавства.
11. Соціологічні дослідження в галузі книги і читання, їх наукове і пізнавальне значення.
12. Роль матеріальних і художніх компонентів книги в її читацькому сприйнятті.
13. Правове поле в системі книговидання як фактор ефективного функціонування галузі.
14. Додрукарські процеси, їх виконання у видавництві.

15. Діяльність Книжкової палати України з розробки та удосконалення державних стандартів, приведення їх у відповідність з міжнародними стандартами.
16. Принципи організації і функції книжкової торгівлі.
17. Індивідуальні та колективні форми споживання книжкової продукції.
18. Особливості функціонування книжкового ринку України.
19. Міжнародне співробітництво у книговидавничій справі.
20. Державна політика України в галузі книговидання.

БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО

1. Об'єкт, предмет, мета, завдання, міжпредметні зв'язки бібліотекознавства.
2. Наукові та соціальні функції бібліотекознавства.
3. Методологія і методика бібліотекознавства, організація бібліотекознавчих досліджень.
4. Основні етапи розвитку бібліотекознавства.
5. Загальна характеристика основних напрямів та проблематики сучасних зарубіжних бібліотекознавчих досліджень.
6. Розвиток українського бібліотекознавства у XX-XXI ст.
7. Бібліотека як соціальний інститут.
8. Соціальні функції бібліотеки.
9. Бібліотека як система.
10. Класифікація і типологізація бібліотек.
11. Бібліотечна професіологія і підготовка кадрів для бібліотек.
12. Основні принципи організації і функціонування бібліотечної справи.
13. Основи організації та функціонування бібліотечної системи України.
14. Сучасний стан забезпечення населення бібліотечною мережею в Україні.
15. Система управління бібліотечною справою.
16. Бібліотечна політика.
17. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу».
18. Міжнародне бібліотечне співробітництво.
19. Передумови виникнення, основні етапи розвитку міжнародного бібліотечного співробітництва.
20. Міжнародні бібліотечні організації як провідні центри міжнародного бібліотечного співробітництва.

АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНА ОБРОБКА ДОКУМЕНТІВ

1. Базові поняття аналітико-синтетичного опрацювання документів (АСОД). АСОД як комплекс технологічних процесів в інформаційно-аналітичній діяльності.
2. Бібліографічний запис: поняття та сутність, основні елементи.
3. Бібліографічний опис: поняття та сутність, функції, види, вимоги до опису.
4. Загальні правила та особливості складання бібліографічного опису.
5. Стандартизація бібліографічного опису та його автоматизація.
6. Загальна і спеціальна методики складання бібліографічного опису.

7. Анотування документів як процес макроаналітичного згортання інформації.
8. Анотація: поняття та сутність, призначення, основні функції, види, вимоги до анотацій.
9. Реферування як процес аналітико-синтетичної переробки інформації.
10. Стандартизація реферування.
11. Класифікація рефератів.
12. Характеристика процесу реферування та його основні етапи.
13. Поняття та сутність індексування документів.
14. Методи індексування.
15. Технологія індексування.
16. Загальні правила аналізу документів у процесі індексування.
17. Спеціальні документні класифікаційні системи.
18. Десяткова класифікація М. Дьюї,
19. Універсальна десяткова класифікація (УДК).
20. Предметизація як вид мікроаналітичного згортання інформації.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКА

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.

1 – 99	Незадовільно. Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.
--------	--

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі і нормативно-правові документи

1. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр>.
2. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
3. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-17. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.
4. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : (ГОСТ 7.1–2003, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Вид. офіц. Чинний від 2007–07–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. III, III, 47, [1] с. (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).
5. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання : (ГОСТ 7.80-2000, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.80:2007. Вид. офіц. Чинний від 2008–04–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2009. III, III, 7, [1] с. (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).
6. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення : (ДСТУ 7448:2013). Вид. офіц. Чинний від 2014–07–01. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. III, 41 с. (Інформація та документація) (Національний стандарт України).
7. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302:2015. Вид. офіц. [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. (Інформація та документація) (Національний стандарт України).
8. Інформація та документація. Базові поняття. Терміни та визначення : ДСТУ 2392-94. Вид. офіц. Чинний від 1995–01–01 Київ : Держстандарт України, 1994. 53 с. (Національний стандарт України).
9. ДСТУ 4163:2020 Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів. Вид. офіц. Чинний від 2021-09-01. Київ: Держстандарт України, 2021. 35 с. (Національний стандарт України).

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО

Базова

1. Кулешов С.Г. Загальне документознавство: навч. посіб. / Укрдержархів; УНДІАСД. Київ : Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2012. 123 с.
2. Кушнарєнко Н.М., Трач Ю.В. Спеціальне документознавство : навч. посіб. для

дистанц. навчання / наук. ред. Г.М. Швецова-Водка. Київ: Ун-т «Україна», 2010. 280 с.

3. Швецова-Водка Г.М. Документознавство: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 398 с.
4. Швецова-Водка Г.М., Костенко М.С. Документознавство. Київ: Кондор, 2021. 140 с.
5. Українське документознавство (1991–2011) : наук.-допом. бібліогр. покажч. / М-во культури України, Нац. парлам. б-ка України ; уклад.М. С. Слободяник, О. А. Політова ; наук. ред. та авт. вступ. ст. М. С. Слободяник. Київ : Нац. парлам. б-ка України, 2012. 176 с.

Додаткова

6. Бездрабко В.В. Документознавство в Україні: інституціоналізація та сучасний розвиток : / В.В. Бездрабко ; Київ нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Четверта хвиля, 2009. 720 с.
7. Документознавство та інформаційна діяльність: хрестоматія: у 2-х ч., 4-х вип. / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв [уклад. М. С. Слободяник, О. М. Збанацька, В. В. Добровольська]. Київ, 2014.
8. Концепції сучасного документознавства : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. напряму 8.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Каф. документ. комунікацій ; авт.-уклад. Г.М. Швецова-Водка. Рівне : РДГУ, 2010. 119 с.
9. Кулешов С.Г. Документознавство: Історія. Теоретичні основи / Укр. держ. НДІ архів. справи та документознавства, Держ. акад. кер. кадрів культури і мистец. Київ, 2000. 162 с.
10. Швецова-Водка Г. М., Костенко М. С. Документознавство : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 140 с.

КНИГОЗНАВСТВО

Базова

1. Ісаєвич Я. Українське книгознавство: етапи розвитку // Вісник Львівського університету: Серія книгознавство, бібліотечознавство та інформаційні технології. Львів, 2006. Вип.1. С.7-19.
2. Маркова В. А. Книга в соціально-комунікативному просторі: минуле, сучасне, майбутнє : монографія. Харків, 2010. 252 с.
3. Низовий М.А. Вступ до книгознавства: навч. посіб. Київ: Кондор, 2009. 144 с.
4. Овчінніков В. Історія книги. Еволюція книжкової структури. Львів, 2005. 420 с.
5. Швецова-Водка Г.М. Документ і книга в системі соціальних комунікацій. Рівне, 2001. 438 с.

Додаткова

6. Каракоз О. О. Історія книги: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2020. 360 с.
7. Ковальчук Г.І. Книгознавча концепція П.Й. Ярковського (до джерел історії вітчизняної бібліологічної науки). *Наукові праці НБУВ*. Київ, 2000 Вип.3. С.165-167.

8. Ковальчук Г.І. Книжкові пам'ятки в бібліотечних фондах: критерії відбору та визначення. *Бібл. планета*. 2001. № 2: Додаток. С.1-5.
9. Огар Е.І. Наука про книгу в Україні на початку ХХ ст.: здобутки і поразки. *Поліграфія і видавнича справа*. 2000. Вип. 36. С. 161-168.

БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО

Базова

1. Бачинська Н. А., Салата Г.В. Бібліотекознавство: посіб. для вищих навчальних закладів. Спеціальність: 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Київ : Медінформ, 2016. 242 с.
2. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / наук. ред. Г.І. Ковальчук; Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ: Академперіодика, 2014. 362 с.
3. Долбенко Т. О. Документні ресурси бібліотек: практикум / Київський НУ культури і мистецтв. Київ : Ліра-К, 2020. 79 с.
4. Медведєва В. Шендрік О. Міжнародне співробітництво публічних бібліотек України: монографія / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Ліра-К, 2020. 246 с.

Додаткова

5. Бібліотеки України загальнодержавного значення: історія і сучасність: зб. ст. / НБУВ та ін.; редкол. : О.С. Онищенко (голова) та ін. Київ, 2007. 253 с.
6. Воскобойнікова-Гузєва О.В. Бібліотечний соціальний інститут в першій чверті ХХІ століття: історичні та соціокультурні чинники розвитку // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2020. №1. С. 72–79.
7. Воскобойнікова-Гузєва О.В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / наук. ред. Г.І. Ковальчук ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ : Академперіодика, 2014. 362 с.
8. Новальська Т. Український читач у бібліотекознавчих дослідженнях (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.): монографія. Київ, 2005. 250 с.

АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНА ОБРОБКА ДОКУМЕНТІВ

Базова

1. Аналітико-синтетична переробка інформації: практику для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спец. 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / уклад. Л.П. Халецька. Київ: НАУ, 2022. 62 с.
2. Демуз І. О. Аналітико-синтетична переробка документної інформації: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. Переяслав-Хмельницький, 2016. 172 с.
3. Збанацька О. М. Аналітико-синтетична переробка інформації. Макроаналітичне згортання інформації : бібліогр. опис док., анотування документів: навч. посіб. Київ : НАКККиМ, 2014. 268 с.
4. Збанацька О. М. Аналітико-синтетична переробка інформації. Мікроаналітичне згортання інформації. Індекссування. Реферування документів:

навч. посіб. Київ, НАКККиМ, 2016. 254 с.

5. Мина Ж.В. Аналітико-синтетичне опрацювання інформації : навч. посіб. / Ж.В. Мина. Львів, вид-во Львів. політехніки, 2016. 196 с. (Сер. «Інформація. Комунікація. Документація», вип. 9).

Додаткова

6. Бібліографічне посилання (загальні правила складання) відповідно до ДСТУ 8302:2015, запровадженого в дію в Україні 01.07.2016 : метод. рек. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. С. В. Карпенко ; відп. за вип. О. М. Штангей. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 19 с.
7. Бібліотечні каталоги як інформаційно-пошукові системи : навч. посіб. / авт.-уклад. В. В. Сєдих [та ін.] ; наук. ред. Н. М. Кушнарєнко ; Харк. держ. академія культури. Харків : ХДАК, 2003. 193 с.
8. Методичний посібник з бібліографічного опису (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006) / Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника, Від. наук. бібліогр.; [авт.-уклад. Н. А. Рибчинська ; відп. ред. М. М. Романюк]. Львів : ЛННБУ ім. В. Стефаника, 2010. 66, [3] с. : табл.
9. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах : метод. рек. / автори-уклад.: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редкол.: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Наук-техн. б-ка ім. Г. І. Денисенка Нац. техн. ун-ту України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського», Укр. бібл. Асоціація. Київ : УБА, 2016. 117 с.